

Відповіді на питання підготувала **Галина ДОБРОЛЬОЖА**, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри методики викладання навчальних предметів КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР

1. Яким є функціонал атестаційних комісій I рівня відповідно до Положення про атестацію педагогічних працівників?

01 вересня 2023 р. набув чинності наказ МОНУ від 09.09.2022 за № 805 «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» (далі – Положення). Цей документ містить важливу інформацію щодо створення, складу та повноважень атестаційних комісій I, II, III рівнів. Однак особливу увагу звернемо на функціонування атестаційних комісій I рівня (далі – АК-I), оскільки педагогічних працівників закладів освіти будуть повноцінно та остаточно атестувати комісії саме цього рівня.

Для атестації педагогічних працівників не пізніше 20 вересня створюється АК-I. Обов'язковою умовою є наявність не менше 15 педагогічних працівників, інакше – педагогічні працівники атестуються АК-II. АК створюється наказом директора закладу освіти – у наказі визначається персональний склад, призначаються голова (директор або заступник керівника закладу освіти) та секретар атестаційної комісії.

Кількість членів АК не може бути менша ніж 5 осіб. Голова АК-I залучає до роботи представників первинної профспілкової організації (1–2 особи) із правом голосу. В АК не може працювати особа, яка відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» є близькою особою педагогічного працівника, який атестується, або є особою, що може мати конфлікт інтересів. Проте виникає питання, кого вважати *близькою особою*, адже Цивільний кодекс дає досить обширний перелік осіб, що входять до кола близьких людей, і як ця проблема вирішуватиметься у невеликих педколективах закладів освіти села/містечка – незрозуміло. Також потребує додаткового роз'яснення дефініція *може мати конфлікт інтересів*, оскільки важко сказати, яка інституція визначає конфліктність – суд, педрада, усне повідомлення або заява педагогічного працівника тощо.

АК-I є повноважною за умови присутності на її засіданні не менше 2/3 від її складу. Рішення приймаються шляхом голосування простою більшістю голосів. Якщо голосів «за» і «проти» порівно, то рішення приймається на користь педагогічного працівника. Порядок голосування (відкрито чи таємно) визначається на засіданні АК та фіксується у протоколі; таке рішення повинно бути узгоджено заздалегідь, оскільки вимагає виготовлення бюлетенів та інших процедурних моментів. Особа, яка є членом атестаційної комісії й водночас атестується, не бере участі у голосуванні щодо себе.

АК-І має низку повноважень, а саме: розглядає документи, подані педагогічними працівниками; встановлює їхню відповідність вимогам чинного законодавства та справочинства; вживає заходи щодо перевірки достовірності наданих документів (перевірка дипломів, сертифікатів, свідоцтв тощо через певні реєстри). Обов'язком АК-І є встановити дотримання вимог пунктів 8, 9 Положення (підвищення кваліфікації у визначеному законодавством обсязі; відповідність освітнього рівня та педагогічного стажу бажаній кваліфікаційній категорії), оцінити професійні компетентності педагогічного працівника з урахуванням вимог професійного стандарту (за наявності) та посадових обов'язків.

Також АК-І повинна вчасно оприлюднити на вебсайті закладу освіти інформацію стосовно педагогічних працівників, котрі атестуються (згода на обробку та оприлюднення персональних даних – обов'язкова), атестаційних вимог і процедур, часових меж, графіків засідань АК та консультацій, проміжних рішень АК-І, вказати адресу електронної пошти для подання документів та/або матеріалів в електронній формі.

Для того, щоб належно оцінити професійні компетентності педагогічного працівника, АК-І може прийняти рішення про вивчення практичного досвіду його роботи – у такому разі АК затверджує графік перевірки та із свого складу визначає осіб, які аналізуватимуть практичний досвід роботи педагогічного працівника.

АК-І може запросити педагогічного працівника на засідання – запрошення вручається або надсилається на електронну адресу заздалегідь.

АК-І приймає рішення про:

- відповідність/невідповідність педагогічного працівника займаній посаді;
- про присвоєння/підтвердження кваліфікаційних категорій та педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні/підтвердженні.

Рішення про результати атестації педагогічних працівників АК-І приймається не пізніше 01 квітня.

2. Які документи (матеріали), що підтверджують професійний рівень, подає педагогічний працівник?

Відповідно до п. 4 (р. III) Положення про атестацію педагогічний працівник подає до АК-І документи, що, на його думку, свідчать про педагогічну майстерність та/або професійні досягнення.

Подані документи реєструє секретар АК. Забороняється безпідставно відмовляти педагогічному працівнику в прийнятті документів, які відповідають вимогам.

У Положенні відсутній перелік документів (матеріалів), які свідчать про фаховий рівень педагогічного працівника. Це цілком зрозуміло, оскільки кожна категорія педагогів має певний напрям професійної діяльності і, відповідно, документальну систему заохочень. Для уникнення конфліктних ситуацій АК варто укласти перелік документів та матеріалів, що подаються на розгляд АК, для кожної категорії педагогічних працівників, котрі атестуються.

Педагогічний працівник може подавати документи у паперовій або електронній формі.